

BEDRIFTSORGAN FOR
HUNSFOS FABRIKKER

Nr. 8

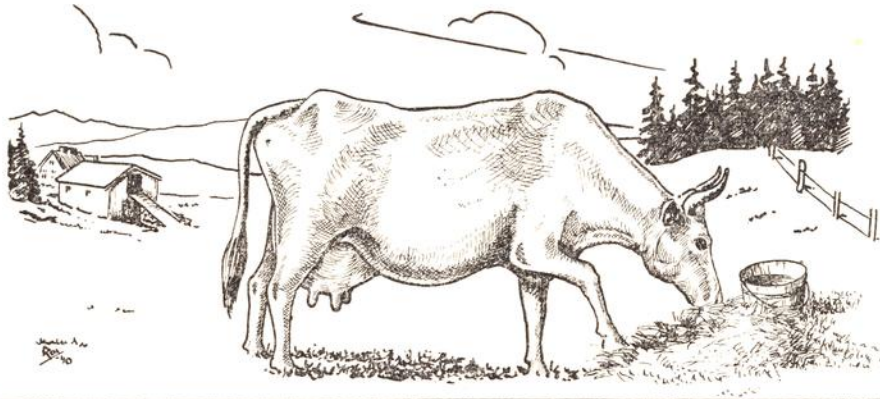
September 1954

6. årg.

HUNSFOSPOSTEN

TIDENE SKIFTER

Plakat fra siste verdenskrig

Melkeproduksjonen
må holdes oppe.

Slakt ikke unødigg!

Studér

cellulosefôring!

BRUK CELLULOSE!

VI MANGLER HØY

og kan ikke på annen måte dekke mangelen.

Spør din kjøpmann etter

Hunsfos Cellulose

Fylkesforsyningsnemnda i Vest-Agder.

Halvårsmøte.

Hunfos Arbeiderforening avholdt halvårsmøte søndag 19. september 1954 i Folkets Hus.

Formannen åpnet møtet med å ønske medlemmene velkommen.

Den oppsatte dagsorden ble opplest og godkjent. Beretning og protokoll ble referert og godkjent uten merknad. En del innkomne skriv og bevilgningssaker ble referert og behandlet.

Valg: Nestformann: Gustav Kile, gj.v., kasserer: Trygve Larsen, gj.v., styremedl.: Johan Friberg, ny, Sigurd Neset, gj.v., Ingrid Finnstad, ny. — Valg av 3 representanter til styret for Hunfosheimen: 1. Josefine Homme, gj.v., 2. Ingulf Reinhardttsen, ny, 3. John Leland, ny.

Fest på Hunfosheimen.

Det ble enst. besluttet at foreningen skal avholde fest på Hunfosheimen for medlemmene hver høst.

Skr.

Min sjel lov Herren!

Salme 103. 1, 10.

Her preker en takknemlig sjel — til seg selv: «Min sjel lov Herren.»

Skal det bli lovprisning til Herren fra et takknemlig hjerte er det godt og nødvendig å tenke på Herrens mange velgjerninger. Vi har lett for å glemme, derfor sier salmisten: Glem ikke alle hans velgjerninger. Derpå begynner David å regne opp for sin sjel Herrens velgjerninger. Han begynner med syndsforlatelse. Dette er det viktigste for alle Guds barn. «Han som forlater all misgjerning.» — Uvissheten om syndenes forlatelse

har tatt gleden og takknemligheten fra mange.

Hvem er det som Herren forlater all misgjerning? Eller: Hvem eier syndenes forlatelse?

1. Johs. 1—8—9 svarer på dette spørsmål. Der står: Dersom vi sier at vi ikke har synd, da dærer vi oss selv, og sannheten er ikke i oss. Dersom vi bekjenner våre synder, er han trofast og rettferdig, så han forlater oss syndene og rensar oss fra all synd.

De som bekjenner sine synder for Gud, og om nødvendig også for mennesker, dem forlater Herren all misgjerning. I salme 32 sier David: Jeg bekjente min synd for deg og skjulte ikke min skyld. Jeg sa: Jeg vil bekjenne mine misgjerninger for Herren, og du tok bort min syndskyld. Slik gjør Gud alltid mot alle når de gjør som David. Ordet forlater står i nåtid. Min sjel, lov Herren, han som forlater all misgjerning, han som legger dine sykdommer, han som forløser fra graven, han som metter din sjel — han som kunngjør deg livets vei, han som gjør bare godt. Ja, hva han ikke gjør er også godt. Han gjør ikke med oss etter våre synder. Min sjel, «Lov Herren!»

Jens Dalen.

Klag ikke over jordens elendighet, men gå ut og gjør den bedre.

Edin Holme.

Den som er viss på Guds anerkjennelse, kan unnvære menneskers.

Johs. Johnson.

Fest på Hunfosheimen

Hunfos Arbeiderforening og Elektrikerforeningen avholdt sin årlige fest på Hunfosheimen søndag 3. oktober.

Vi hadde gledet oss til en strålende dag, i festlig lag, men vær-gudene var ikke nådige, så det ble gråvær med yr da gjestene ankom til heimen ved 11-tiden.

Formannen i Hunfosheimens styre, Gustav Andersen, viste de av gjestene som ikke hadde vært på heimen før, rundt før middag.

Direktøren og overingeniøren med fruer var innbudt til festen, men var dessverre avskåret fra å komme.

Ved middagsbordet ønsket formannen i festkom., I Reinhardttsen, gjestene velkommen til festen, og ytre ønske om at alle ville være med å gjøre dagen så festlig som mulig. La det være sagt med en gang, gjestene var med fra første stund. Allerede ved middagsbordet var stemningen på topp. Det ble servert pølser og erter, som så ut til å falle i gjestenes smak. En rekke taler ble holdt, følgende hadde ordet:

Olav Jortveit, Trygve Nordhagen og Gustav Andersen. Det vil føre for langt å gjengi de forskjellige taler, så det skal jeg ikke innlate meg på. Men middagen ble

avsluttet med allsang.

Formannen opplyste nå at det var anledning for dem som ønsket det å få en tur etter maten. Men de fleste holdt det gående med allsang, solosang og leker til kaffen ble servert kl. 16,30. Festkom.s damer vartet opp med rundstykker, julekake, wienerbrød og herlig kaffe. Ved bordet holdt følgende taler: T. Sundstøl, O. Jortveit, H. Skaiå og G. Andersen. Sundstøl og Jortveit talte om den store gave vi hadde fått i denne heimen vår, og uttalte anerkjennelse over direktør Knobel som den fremsynte mann han var, som hadde arbeidernes ve og vel for øye. Skaiå uttalte sin forbauselse over at ikke flere hadde meldt seg til festen, så greit som alt var lagt til rette for medlemmene. Andersen var inne på heimen og dens betydning for arbeiderne, og manet medlemmene til å ta vel vare på den.

Festen fortsatte med solosang, allsang og sketsjer og skrøner til kl. 19, da det var meningen og avslutte. Formannen opplyste at festkomitéen måtte gjøre rent over hele heimen, på grunn av besøk dagen etter. Men det var ingen som hadde lyst til å bryte opp, så festen fortsatte til kl. 19,30.

Til slutt må jeg få nevne de

som var med på underholdningen og som i stor utstrekning bidro til at festen ble så vellykket.

Fru Edith Beurling sang og spilte gitar, så gjestene ble helt betatt, og så var det hennes unge datter som sang tre nummer og høstet stormende applaus. Så har vi frøken Finnstad, A. Gundersen og J. Arntsen, med sang og sketsjer som ble fremført på en glimrende måte og høstet stor applaus. Nevnes må også T. Larsen, som ble oppfordret gang på gang til å synge gamle viser.

Til slutt vil jeg rette en takk til damene i festkomitéen og for øvrig alle som var med å skape fest og stemning over samværet.

Vel møtt neste gang.

I. R.

HUNSFOSPOSTEN

utgitt av:

Hunfos Fabrikker

Hunfos Arbeiderforening

Hunfos Bedriftsrettsslag

Redaktør:

Edv. Tobiassen

Trykt hos

Edgar Høgfjeldt A.s, Kristiansand S.
på Hunfos' Satinert trefritt trykk 110 gr.

Personalia

Vi gratulerer med
60 års dagen:

Ernst Birkenes — 12. oktober. Birkenes er født i Vennesla og begynte på Hunfos den 6. mai 1908. Han har i mange år arbeidet som rullerpakker, og fikk i 1947 Norges Vels medalje for lang og tro tjeneste. Han har i alle år vært et interessert og trofast medlem av Hunfos arbeiderforening.

Kristoffer Larsen — 26. oktober. Larsen er født i Bamble. Han har arbeidet på Hunfos siden 8. november 1920. Hans arbeidsplass er renseriet, der han på grunn av sin dyktighet og lange erfaring er blitt førstemann. Han fikk i 1952 Norges Vels medalje.

Bjarne Lømsland — 27. oktober. Han er født på Lømsland i Tveit, og er bosatt i Ålefjær, hvor han har arbeidet for Hunfos siden 15. april 1920. Lømsland er en dyktig og betrodd mann og formannens stedfortreder. I 1952 fikk han Norges Vels medalje.

Gratulerer med 50 års dagen:

Oscar Jerstad, Papirfabrikken, 11. oktober.

Ole Grundetjern, vakten, 23. oktober.

Årsmøte i Bedriftskoret

ble avholdt fredag den 24. sept. Som ny formann ble valgt Johan Johnsen, nestformann: Gustav Arstad, sekr.: Sigurd Hagen, kasserer: Gunnar Nordahl, styremed-

lemmer: Astrid Slotta og Agnes Abrahamsen. Som varamann til styret ble valgt: Kirsten Tobiasen.

Det ble besluttet å gå inn i Agder-bedriftenes Sanger- og Musikerlag, som også har medlemmer fra Falconbridge, Fiskaa Verk, Jernbanen og Kristiansands Mek. Verksted. Lagets formål er å fremelske interessen for sang og musikk ved bedriftene, og dessuten å arrangere konserter.

Ang. vedlikehold av
fabrikkens hus.

Vi vil herved minne om at ansvaret for vedlikeholdet av fabrikkens hus påhviler byggmester Gunnar Frigstad. Alle anmodninger om reparasjoner eller forandringer av enhver art skal rettes til ham og ikke til fabrikkens direktør eller overingeniør. Finner byggmester Frigstad ikke å kunne imøtekomme leieboerens ønske med hensyn til eventuelle forandringer i leiligheten, kan leieboeren henvende seg til arkitekt F. Fonahn, som eventuelt vil konferere med bedriftsledelsen.

Litt om Østerrike og universitetet i Graz

Kristiansanderen, *Einar Hellerud*, som de siste to somre har praktisert på Hunfos, forteller her om forhold i Østerrike og om det universitetet han studerer ved.

Østerrike med sine vel 7 mill. innbyggere er et av de land i Europa som er blitt hardest prøvet i de siste årene. Etter den tyske kapitulasjonen ble landet delt i 4 soner, og Frankrike, Storbritannia, U.S.A. og Sovjet overtok hver sin. Besettelsen ble forkynt som et midlertidig vern mot videre tysk aggresjon og «Anschluss». Beskyttelsen har vart i 9 år nå. Okkupasjonen legger store byrder på landet som kom ut av krigen fullstendig utarmet, og dertil hadde mistet sitt tidligere marked på Balkan og sine naturlige handelsveier. Men med ukuelig energi og flid tok man fatt på oppgavene som ventet, og landet presenterer seg i dag som den nest største kreditor i den Europeiske Betalingsunionen. Det er vel det beste bevis på folkets livskraft og vilje.

1. Når du legger sammen datoene for de tre første onsdagene i måneden, får du tallet 42. Finn datoen for den første søndagen i måneden.
2. En bilhandler har er bil han forlanger 5000 kr. for. Han gir 10 prosent rabatt. Men likevel tjener han 20 prosent. Hva kostet bilen ham?
3. En visergutt skulle på postkontoret og kjøpe frimerker for 15 kr. «Du kan kjøpe like mange 10-øres og 20-øres, men dobbelt så mange 15-øres som 10 øres. Og så kjøper du 12 25-øres.» Hvor mange forlangte gutten av hver sort?
4. En mann tenker å kjøpe et hus for 16 000 kr. Han regner med å få et lån på 4 prosents rente, og for resten av kjøpesummen regner han med 5 prosent rente årlig. Hvor stort må det første lånet være dersom renteutgiftene hans ikke skal være mer enn 730 kr. om året?

Løsning side 8.

Graz ligger i den sydøstlige delen av Østerrike, og har om lag 240 000 innbyggere. Byen har en stor og forskjelligartet industri, men er kanskje mest kjent som skole og universitetsby. Fra mellomkrigstiden har Graz vært noe av et sentrum i Mellom-Europa for folk som søkte høyere utdanning. Etter siste krigen har det av politiske grunner vært umulig for studenter fra mange av disse landene å søke til Graz, men andre er kommet i stedet.

Det er i dag om lag 1800 studenter ved T. H. Graz, hvorav vel $\frac{1}{3}$ utlendinger. Vi er om lag 250 nordmenn ved skolen, ellers er det mange tyrkere, grekere og egyptere som studerer med statsstipend. Skolen er kjent for å gi en særlig grundig og allsidig utdanning. Det høye målet man setter seg, er at ingeniørene skal bli landets beste eksportvare som skal skape goodwill og skaffe oppdrag til landets industri.

De norske studentene i Graz har
Forts. side 7).

Fotball

Jernstoperiet—Hunfos, 0—3.

Det ble en sur og kald fornøyelse for begge lag. Regnet strømmet ned hele tiden.

Seiren var fortjent, men Hunfos' løperrekke hadde vanskeligheter med å forsere det indre forsvar. Vår c. h. Øyvind Hansen, spilte en god kamp.

Th. Halvorsen noterte seg for 2 mål og S. Torsen for 1.

*

Hunfos—Kjøttindustrien, 0—1.

Dette ble et hardt oppgjør og et resultat av 1—1 hadde vært korrekt etter spill og sjanser. Lislevand scoret for Kjøttindustrien med et knallhardt skudd i høyre side av mål i første omgang.

*

Hunfos—Sør-Camping, 2—2.

Årets siste seriekamp ble spilt på Mos eidmoen. Resultatet var rettferdig, skjønt Hunfos hadde de største og farligste sjansene.

Begge lagene var svekket på grunn av syke spillere.

Hunfos tok ledelsen ved Torsen. Straks etter utlignet gjestene og økte til 2—1 ved i. h. I andre omgang sørget Torsen igjen for balanse i regnskapet, 2—2. Bare direkte uflaks gjorde at dette ble sluttresultatet.

Sør-Camping er dermed Bedriftsmester for 1954. Ref.

Utdrag av lovene for Norges Idrettsforbunds utvalg for bedriftsidrett.

§ 34.

Kapitel 9: Bedriftsidrett.

Dette søkes nådd ved:

- Å søke dannet bedriftsidretts- og krets, bedriftsidrettskrets og stedsutvalg.
- Arbeide for utbredelse av gymnastikk i arbeidstiden, og overføring av idrettens treningsprinsipper til arbeidslivet.
- Å arrangere bedriftsstevner og turneringer i de idretter det ansees for svarlig, sommer som vinter.
- Arbeide for legekontrollen.
- Arbeide for idrettsmerkets utbredelse blant bedriftsidrettsutøverne.

På hvalfangst i Sydpolstrøkene

En hvalfangstekspedisjon består av en flytende fabrikk som kalles hvalkokeri, og åtte til ti mindre fangstbåter som kalles hvalbåter. Denne gang skulle jeg tjenestgjøre ombord i en hvalbåt.

Hvalkokeriet hadde allerede forlatt Sandefjord for en uke siden, og det skulle møtes med sine hvalbåter i Cape Town.

Vi forlot hjembyen en stille høstdag med den lille hvalbåten som var på ca. 400 tonn og meget dypt lastet. Dekket midtskips var bare 70 cm over vannflaten, men vi visste at det var en god sjøbåt, så ingen av oss var bekymret for den forestående reise.

Når vi her hjemme snakker om tropene og ekvator, så tenker vi oss et sted som ligger meget langt mot syd. Nå skulle vi like langt på sydsiden av ekvator som Norge er på nordsiden, og den lille hvalbåten kunne ikke tilbakelegge en slik kolossal strekning uten å fornye brenselolje og proviantbeholdning. Vi skulle derfor reise sydover i tre etapper, og første stopp skulle være Dakar, en by i Fransk Vest-Afrika.

Etter å ha tatt farvel med slektninger og venner, var ikke humøret i den første tiden akkurat noe å skrive om, men allerede etter en tre-fire dager ble det bedre. Temperaturen i luften steg, solen begynte å varme, vi hadde fin musikk i radioen, og humøret steg tilsvarende.

Vi var i alt åtte små hvalbåter som

§ 35.

Bedriftsidretten organiseres gjennom:

1. Bedriftsidretts- og industrilag.
2. Stedsutvalg.
3. Bedriftsidrettskretser.
4. Norges Idrettsforbunds Utvalg for Bedriftsidrett.

§ 36.

Bedriftsidretten ledes av et utvalg. Idrettstinget velger formann, nestformann og 6 medlemmer.

Av utvalgets 8 medlemmer skal 5 være bosatt i Oslo eller nærmeste omegn og de 3 i de øvrige landsdeler.

Det velges 3 varamenn fra Oslo og omegn og for de 3 landsdelsrepresentantene personlige varamenn.

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Norsk Arbeidsgiverforening kan dessuten oppnevne et medlem hver som tiltrer utvalget.

Som arbeidsutvalg fungerer de 5 av utvalgets medlemmer som er bosatt i Oslo og nærmeste omegn, og representantene fra Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Norsk Arbeidsgiverforening.

holdt følge. Akkurat som en flokk andunger duvet vi sydover mot sol og sommer. De av matrosene som hadde frivakt satt på dekket og solte seg samtidig som de sydde seilduksbukser til seg selv, som de skulle bruke på fangsfeltet. Rormannen sang, fyrboten vasket klær og stuerten klirret med sine mystiske gryter, ja, nå var det virkelig trivelig ombord.

Etter tretten dager i sjøen ankom vi til Dakar. En by med masse hvite hus, en mengde negrer, friluftst restauranter hvor bordene sto under frodige palmetrær, og utenfor byen var det bare ørken, sand og atter sand. Så utrolig det enn høres, så klarte de virkelig å få noe til å gro i sand også, nemlig Peanøtter eller jordnøtter som det i grunnen heter. Disse ble dyrket på omtrent samme måten som vi dyrker poteter. De fleste Peanøtter vi får kjøpt her hjemme kommer fra områdene omkring Dakar.

Ja, nå fikk vi igjen med renter den sol og varme som vi savnet siste sommer hjemme. Temperaturen holdt seg mellom 34 og 40 grader i skyggen. Du har sikkert hørt uttrykket «å speile egg på dekket». Selv har jeg aldri forsøkt det, men jeg tror ikke det var umulig, her i allfall. De svartmalte jerndekkene var uhyggelig varme. Det brant gjennom skosålene, men negrene sprang barbente på dekket og merket ingen ting.

Det er i grunnen ikke stort å fortelle

Samlet utvalgsmøte innkalles minst en gang i året.

For at et utvalgsmøte skal være beslutningsdyktig må et flertall av medlemmene være til stede.

§ 37.

Til å lede bedriftsidretten i idrettskretsene velges et kretsutvalg på 5 medlemmer og 3 varamenn. Valgene foretas på idrettskretstinget etter innstilling fra Bedriftsidrettskretsens årsmøte.

§ 38.

Innenfor en idrettskrets kan det med godkjenning av Bedriftsidrettskretsen (kretsutvalget) opprettes stedsutvalg.

§ 39.

Instruks og lover for bedriftsidrettskrets (kretsutvalg) og lover for stedsutvalg og bedriftsidrettslag sendes Idrettsstyret til godkjenning gjennom idrettskretsen og bedriftsidrettskretsen.

§ 40.

Bedriftsidretten er underlagt vedkommende idrettskrets' lover og beslutninger.

om Dakar. Byen har ca. 150 000 innbyggere, hvorav ca. 10 prosent er hvite. Negrene er for det meste senegalnegrer, og de er berømte for sin styrke og taprhet i krig. Peanøttene er det største eksportproduktet.

Som sagt skulle vi bare ha proviant og brenselolje, og dette tok ikke lang tid, dessuten hadde vi meget travelt. 16 timer etter ankomst kastet vi fortøyningene, og med full fart i maskinen satte vi kursen sydover mot Cape Town.

Noen dager senere paserte vi «linja», altså ekvator. Det å krysse ekvator var før i tiden en meget stor høytidelighet. Man fikk da «besøk» av Neptun» og de som ikke hadde krysset linja før måtte la seg døpe, og de gjorde lured i å la seg døpe frivillig. Dette er det nå nesten slutt på, særlig ombord i norske båter. Ombord hos oss denne gang gikk hele høytideligheten ut på å lure førstereisguttene til å sitte vakt framme i baugen med en stor kniv som man skulle «kutte over linja» med. Han satt der også en stund, men det gikk snart opp for ham at det var bare moro alt sammen.

Når en er i disse tropiske farvann, har man alltid fin underholdning framme på baugen, det er virkelig morsomt å sitte der og betrakte Springerne som boltrer seg i vannet like foran båten. De er utrolig smidige, og holder nøyaktig samme fart som båten enten vi kjører fort eller sakte. Springere er en hvalart og tilhører delfinfamilien. De er ganske små, omtrent på størrelse med en makrellstørje. Dessuten kan en se store svermer av flyvefisk, som plutselig kommer opp av vannet og flyr i lav høyde ca. hundre meter og forsvinner igjen. Det hender ofte at vi kan plukke flyvefisk på dekket om morgenen. Disse har antagelig søkt mot lyset på båten i løpet av natten. Sturten sanker dem gjerne sammen, steker dem og serverer dem til frokost. De smaker som tørr småmakrell.

Vårt neste stoppested er Cape Town, og fjorten døgn etter at vi forlot Dakar dukker det høye fjellandet på sydspissen av Syd Afrika opp i horisonten. Etter hvert som vi nærmer oss byen må vi beundre dens flotte beliggenhet ved foten av det mektige Taffelberget. Byen har en lun havn og ligger langt inne i Table bay.

Vi klapper til kaia i Cape Town. Det er en vakker dag med skyfri himmel, men rundt Taffelberget ligger det et «mavebelte» av hvite skyer. Det er noe merkelig med skyene rundt dette fjellet, for de er der så å si bestandig.

Nå kommer posten ombord og vi glemmer hele byen for en stund for å lese ny-

heter hjemmefra. Det står alltid mye godt i slike brev, men på slutten kommer gjerne en liten bemerkning om været, og de skriver at nå begynner det å gå raskt mot vinteren, kaldt og meget regn. Selv sitter vi i bare buksen under solseil og har den fineste sommeren en kan ønske seg, og en har litt vanskelig for å tenke seg at de hjemme må kle seg godt for ikke å fryse.

For øvrig har vi fått vite at moderskipet, altså hvalkokeriet, ikke kommer før om ca. en uke, og vi gleder oss til å spenne disse dagene samt fem pund i Cape Town. Vi får en fridag hver, ellers har vi fri etter arbeidstid. Jeg planla å bese det berømte Taffelberget, ellers ville jeg benytte kveldene til å bese selve byen.

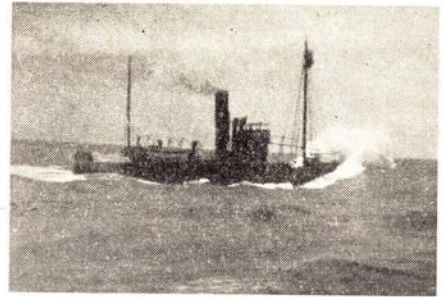
Taffelberget er en av byens største atraksjoner, og med rette. Fjellet er akkurat som det skulle være skåret ut av en kjempeost. Taffel betyr spisebord. Taffelberget er ca. femten hundre meter høyt og stiger så å si loddrett opp bak byen. En kabelbane (taubane) fører fra byen og opp til toppen av fjellet. Det var to små «kurver» som befordret turistene opp og ned. Den ene kurven startet nede samtidig som den andre startet fra toppen. Vi satte oss i kurven, og den uhyggelige fjellsiden kom nærmere og nærmere, og byen under oss ble mindre og mindre. Kurven stoppet på toppen i en liten forretning. Fjelltoppen er et meget stort areal og absolutt plant, det var plass nok til å bygge en stor by her. Utsikten kan ikke beskrives, hver eneste gate i byen under oss var synlig. Fra et punkt inne på det flate fjellet kunne en se Atlanterhavet i vest og Det indiske hav i øst. Det bor seks mennesker på toppen her året rundt.

I byen for øvrig var det mange steder som bar preg av stor rikdom. For ikke så mange år siden hadde nemlig byen verdens største diamanteksport. Det er flere store teatre og kinoer med kunstig avkjøling. Og så er det frukttorvet som man ikke går tomhendt fra. For ca. en krone i norske penger kan en kjøpe sydlandske frukter av alle slag, og får en stor pose full.

Dagene og kveldene gikk så alt for fort, og plutselig en formiddag kom hvalkokeriet duvende inn på havna. Den flytende fabrikk var på 22 000 tonn.

I alt talte vi 403 mann, og alle arbeidet på spreng for å losse fangstredskaper, proviant, tauverk o. l. fra kokeriet og ombord i hvalbåtene.

Etter et par travle dager forlot vi Cape Town og satte kurs omtrent rett syd. Vi passerte det fryktede vestavindsbelte som ligger på 40 grader sydlig bredde og strekker seg rundt hele den sydlige halvkule.

Hvalbåt passerer 40 grader syd bredde på vei mot fangstfeltet.

Her er også de største bølger målt, og en får alltid «vasket seg» når en er på disse breddegrader.

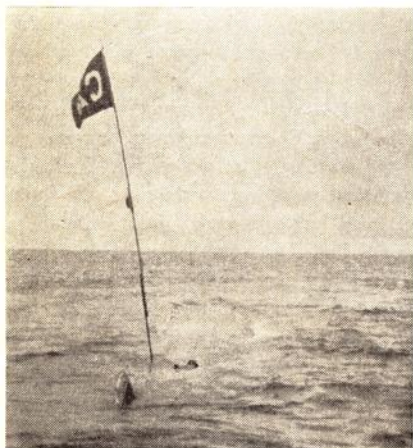
Nå gikk hele ekspedisjonen i flott posisjon, moderskipet i midten, tre hvalbåter foran, en på hver side og tre bak. Nå var det hvalbåtene som skulle lose det store kokeriet trygt forbi alle isfjell som kunne dukke opp hva tid som helst her syd.

Ja, nå var det ikke bare de hjemme som måtte kle seg godt, nå begynte det å bli temmelig kaldt og surt her også. Når det er vintertid på den nordlige halvkule er det nemlig sommertid i Sydpolstrøkene. Midtsommer her sydpå er i januar, og da er middeltemperaturen ÷ 6 grader C. og midtvinters er i juli med en middeltemperatur på ÷ 38 grader C.

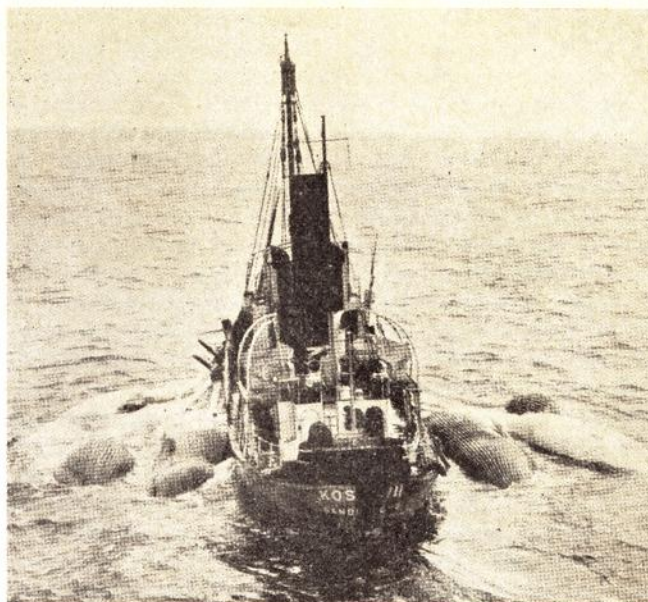
Etter elleve døgn kjøring sydover kom vi like oppunder fastisen på 68 grader sydlig bredde. Nå så vi altså «land» igjen, det vil si vi så bare is, men under isen skal det være fast land, sies det. Fastlandet her syd er 42 ganger større enn Norge i flateinnhold, og Norge eier det meste av dette, men det er dessverre ikke levelige vilkår i dette landet. Det «landet» vi kunne se nå het Dronning Mauds Land, og innenfor hadde vi Kong Haakon VII Vidde.

Rundt oss hadde vi isfjell og drivis på alle kanter, hval var det også, og nå skulle «jakten» begynne. Vi fikk beskjed om å sette i gang med fangsten kl. 24,00, da er det jo mørkt, og vi hadde ikke annet å gjøre enn å vente på dagslyset. Vi gikk et stykke vekk fra kokeriet og la oss til å drive i le av et par store isfjell. Kl. 3,00 om morgenen begynte det å gry av dag. Med en matros i utkikkstønna og en til rors, gikk vi i grålysningen med sakte fart den første dagen på fangstfeltet. Det varte ikke lenge før utkikksmannen skrek: «Blåst forut på babord baug, full fart i maskin.» Nå ble det ikke spart på maskinens hestekrefter. Det var om å gjøre å komme så nær hvalen som mulig mens den ennå var oppe og blåste (pustet). I ca. 20 minutter gikk vi med denne farten, så dukket hvalen, og vi var like i nærheten av det stedet der den

hadde boltret seg. Utkikksmannen i tønna ropte: «sakte fart!» På strømvirvlene i vannet kunne han se hvilken retning hvalen hadde tatt. Skytteren gikk ned på «lemmane» til kanonen. Det ble slått stopp i maskinen. Alle som var på dekk gransket farvannet i alle retninger for å få øye på hvalen når den kom opp for å blåse. Der kom den, tvers om styrbord. Full fart og roret hardt over. Hvalbåten la seg over på siden og skalv, mens maskinen formelig truet båten gjennom sjøen. Halv fart, og så straks etter sakte fart. Nå måtte vi nærme oss forsiktig for ikke å skremme hvalen. Skytteren satte sjøbein, og med begge hendene i skjeflet på kanonen holdt han sikte på hvalen. Vi var ennå ikke på skuddhold. Ganske sakte og litt mer babord. Nå var det rormannen som styrte etter anvisning fra tønne mannen. Tønne mannen kunne nå se hvalen seks, åtte favner nede i vannet. Kom styrbord, mer styrbord. Tønne mannen anviser, skytteren holder kanonen i den retning hvalen ventes å komme opp. Og plutselig er det akkurat som det kommer et stort skjær opp av vannet. Et øredøvende smell, et kolossalt plask og full fart akterover. Lina løper ut, det er treff. Bremsene blir satt på spillet. Det uler i tauverk, ryker av bremsene, lina er spent til bristepunktet. Det er kolossale krefter i et slikt dyr som vi nå har harpunen i. Så avtar det kraftige strekket i lina, bremsene slakkes og det blir slått stopp i maskinen. Plutselig er lina nesten slakk. Vi begynner å hive hvalen inn på spillet. Den har dradd ut ca. 600 m tau loddrett ned i dypet. Hvalen har denne gang fått et ganske godt skudd, og det er tydelig at den nå er død, det gjenstår bare å hive den inn. Vel, der har vi den i vannskorpa, død som en sild. Det var en pen rugg av en blåhval, ca. 30 meter lang. Skytteren gnir seg i hendene, gir beskjed om å pumpe den opp litt og sette flagg i den. Dette blir gjort,

En hval er flagget.

Hvalbåt på vei til kokeriet.

og vi er klare til å gå etter neste hval.

Denne gangen var vi heldige, klokken er ennå ikke 5,00 om morgenen og vi har dagen foran oss, det er lyst til kl. 23,00.

Styrmannen tegner av fasongen på isfjellene som vi har i nærheten for på den måten bedre å kunne finne tilbake til flagghvalen som vi nå går fra. Så er det full fart igjen, kompassretning og klokkeslett blir notert. En time senere er vi i fullt jag igjen. Denne gang var vi ikke så heldige. Etter en times nervepirrende jakting kom vi på skuddhold, men oppdaget at hvalen var for liten. Vi måtte gå fra den, og lete opp en annen. Hvis en blåhval er under 25 meter er det ikke tillatt å skyte den.

Ved middagstid hadde vi hval nummer 2. Denne ble også flagget og vi gikk på leting igjen. Tre blåhval fikk vi første dagen, og henimot kvelden fant vi igjen flagghvalene våre og fortøyde dem langs

skutesiden. Så var det full fart igjen og taving mot kokeriet.

Med tre blåhval langs siden var det ikke stor fart vi hadde. Heldigvis var ikke kokeriet langt unna, så vi rakk fram omkring midnatt og fikk levert hvalene våre.

Det samme gjentar seg, vi legger oss til å drive i le av et isfjell og benytter tiden til å få et par timers søvn.

Det er kanskje ikke så mange av leserne som har sett en blåhval. Den blir ofte kalt fisk på grunn av fasongen og fordi den lever i sjøen, men den tilhører dyreslekten. Den puster med lunger og føder levende unger. En fullvoksen blåhval kan veie 150 000 kg (150 tonn). Av en hval har man kokt ut 300 tønner olje, men det er selvsagt ikke vanlig. En nyfødt hvalunge måler 6—7 meter og veier ca. 3 tonn.

(Forts.)

1. Hvor stor var papirproduksjonen på Hunsfos i 1953?
2. Hva er maksimumshastigheten på den nye kalenderen?
3. Hvor mange liter olje forbrenner den nye fyrhuskjelen når den går for fullt?
4. Hva er papp-masjé?
5. Hva menes det med uttrykket «In duplo»?

6. Hvem er måneden Juli oppkalt etter?
  7. Hvor mange kvadratmeter er det i et mål?
  8. Hva er lydets hastighet?
  9. Hva er hastighetsrekorden for fly?
  10. Hvor ligger Trinidad?
- Svar side 8.

— Han var ikke svært stor, den gutten, sa mesteren om Ole, som skulle komme i lære hos ham.

— Nei, sa moren, — han var i grunnen større da han var mindre, men kan hende blir han større når han bli stor. Men stort større blir han vel snaut, for hans far har alltid vært liten.

Litt om Østerrike og universitetsbyen i Graz.

(Forts. fra side 3)

sitt eget studentersamfunn som arrangerer møter, foredrag o. l., samt hjelper til med å holde kontakten med Norge vedlike. Det er således et norsk leseværelse ved skolen, hvor de fleste aviser og tidsskrifter ligger utlagt. Det gjøres også et godt arbeid av samfunnet ved å spre kunnskap og øke interessen for Norge. Dette er forresten ikke så vanskelig, da de fleste har hørt om «velferdsstaten» og de gode sosiale forhold som hersker i Norge.

Instituttet for papir- og cellulose-teknikk hvor jeg studerer er bygd opp som et ledd i den europeiske hjelpeplanen og er offisielt innviet etter større moderniseringer og forbedringer først i 1952. Studiet er delt i 4 hovedgrupper: Maskinfag, teknologi, kjemi og papirfag. Studietiden er om lag 6 år med ca. 65 eksamener som må avlegges før diplomeksamen. Det er ingen faste eksamensterminer, fagene tas enkeltvis etterat man har deltatt i forlesninger og øvelser. Dette stiller selvsagt store krav til elevenes energi og pågangsmot, og denne frie studieordningen må nok ta en stor del av skylden for at frafallsprosenten ved skolen er så stor. Ifølge skolens statistikk er det nemlig en god del mindre enn halvparten av de studentene som begynner ved skolen som fullfører fram til dipl. eksamen. Øvelser og praktika foregår til dels ved instituttets fullt moderne og tidsmessige laboratorier og øvingsrom, dels ved en papirfabrikk nær byen. Direktøren ved denne fabrikk er samtidig en av hovedprofessorene våre. — På denne fabrikk er det blant annet en stor amerikansk maskin som ble satt i gang i 1951. Massetilførselen er helkontinuerlig etter amerikansk mønster. Om trent alt papiret blir fullt ferdig til laget til de forskjellige formål. Fabrikk har f. eks. stor produksjon av papirlommetørklær. Til dette blir flere forskjellige lag papir med forskjellige styrke og absorpsjonsegenskaper lagt sammen og automatisk preget, foldet, telt og pakket inn. I denne videre-foredlingsavdelingen blir det nyttet en god del kvinnelig arbeidskraft.

Nå kan De få

KNUT HAMSUN

SAMLEDE VERKER

i femten store bind. Pris kr. 19,50

pr. bind. — 1 bind i måneden.

Telefon 6811

**VENNESLA
BOKHANDEL**

ELEKTRISK UTSTYR

God belysning gjør det lyst og hyggelig. I høst har vi fått mye nytt i **LYSEKRONER, LAMPETTER, VEGGLAMPER, BORDLAMPER** og **GULVLAMPER**
Se innom!

EIVIND EIVINDSON

Telef. 6802

ELEKTRISK FORRETNING

Vennesla

HORNFELTS FRISØRSALONG

Elektrisk - kjemisk og kald permanent
Brudepynting - Skjønnhetspleie
Manicure - Fotpleie

Vennesla - ved siden av bilsentralen
Telefon 6892

Hunnsfosfolk!

Alt i speiler og badeutstyr

Ring 6738 eller stikk innom.

Anders Løyning

De sosiale forholdene er jevnt over meget bra, men lønningene er ikke imponerende etter våre forhold. Prisene på de vanligste forbruksartiklene er noe lavere enn i Norge, men så er heller ikke lønnen for en voksen hjelpearbeider mer enn ca. norske kr. 1.50 pr. time. Med produksjonspremie tjener f. eks. papirmaskinbetj. neppe mer enn norske kr. 400 pr. mnd. brutto.

Treforedlingsprodukter er en av Østerrikes viktigste eksportnæringer og det er investert mye kapital i fabrikk etter krigen, slik at de aller fleste er fullt moderne og gjennomrasjonaliserte klar til å møte en eventuell skjerpet konkurranse om markedene.

Lær å adlyde før du tenker på å befale.
Solon.

Den gamle dame snublet over fortauskanten. Da noen forbipasserende hadde hjulpet henne opp, børstet hun av seg og sa:

— Å ja, man blir jo gammel og så faller man så lett.

— Og dog, tilføyde hun, idet hun oppdaget at der mellom hjelperne var en pen ung mann — da man var ung, falt man naturligvis enda lettere.

— Er det så at fabrikk har fått ny ledelse?

— Ja, direktøren giftet seg i forrige uke.

Våre egenskaper må vi kultivere, ikke våre egenheter.
Goethe.

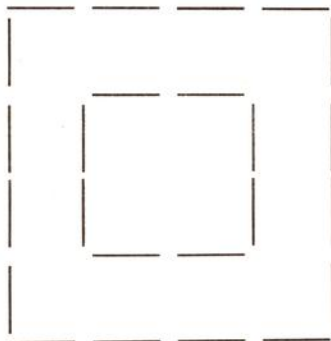
Den som unnskylder seg, anklager seg.
Hieronymos Epistolae.

Løsning på problemer side 3.

1. 4.
2. Kr. 3 750.
3. 20 10-øres, 20 30-øres og 40 15-øres.
4. Kr. 7000.

Løsning på problemer i nr. 7.

1.

2. Umulig. Bilen, som kjører med en hastighet av max. 25 km/t, bruker minst 2 timer på første halvpart av veien (stigningen). Hvis han skulle nå fra A til B på 2 timer etter å ha kjørt halve strekningen med 25 km/t, måtte han kjøre siste delen med uendelig stor hastighet, som bare er en teoretisk hastighet (Relativitetsteori).
3. Kr. 40.
4. 2 mil.

Svar på «Vet du det», side 6.

1. 33 495 tonn.
2. 400 løp. meter pr. minutt.
3. 3 500 liter pr. time.
4. Tremasse eller malt papir, oppblandet med et bindemiddel og presset i former.
5. I to eksemplarer.
6. Julius Caesar (45 f. Kr.)
7. 1 000 kvadratmeter.
8. Ca. 1/3 kilometer pr. sekund i luft. Større i vann og faste legemer.
9. 1 114,8 km pr. time.
10. Ved nordkysten av Syd-Amerika.

Follum Fabrikker har som første fabrikk i Norge tatt opp produksjon av maskinbestroket papir. Det gjelder et spesielt belegg som strykes på papiret i selve papirmaskinen. Papiret får derved en betydelig hvitere farge og også bedre trykningsegenskaper enn vanlig papir. — Det har dessuten vist seg å motstå sollyset bra.

Forandre seg kan ingen, bedre seg kan alle. *E. v. Feuchtersleben.*

Det lager seg nok alt, berre ein ikkje kjem i ulag sjølv. *Arne Garborg.*

Glem ikke at lys på sykkel er påbudt

Vi fører *Philips dynamolykter.*
Lommelykter og stavlykter.
Hellesens batterier.

Haglgeværer — haglpatroner:
Rottweil, Nittedals og Raufoss.

OLAV A. SKISLAND

SLAKTERFORRETNING

Godt utvalg i KJØTT

PÅLEGG og PØLSEVARER

Ring og vi bringer varene.

Telefon 6718

BILSENTRALEN

DROSJEVAKT — TURBUSS

Vakt hele døgnet. Telefon 6777

KULL - KOKS

MOSEIDMOEN SAMVIRKELAG

Vi bringer

Telefon 6780

Vi er nå flyttet tilbake til nyinnredet butikklokale

Takker våre kunder for tålmodigheten under «landflyktigheten».

Vi anbefaler oss for nye og gamle kunder.

Ring 6740. — V bringer!

VENNESLA LANDHANDEL

Vi får stadig nytt i
VINTERKÅPER

Forskjellige mønstre og modeller
Prisene fordelaktige

Min forretning

er flyttet til *Toralf Myklands*
Forretningsbygg ved Herreds-
huset.

De er velkommen i nye, vakre
lokaler.

Central Herrefrisørsalong

Inneh. Odd Fredriksen
Telefon 6802